

BÖLÜM 1

TIBBİ DOKÜMANTASYONLA İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Buket OĞUZ ALRAMAZANOĞLU¹

1.1. GİRİŞ

Sağlık hizmetleri sektörü diğer hizmet sektörlerinden kendine özgü birçok özelliği sebebiyle ayrılmaktadır. Teknolojik altyapı, cihaz ve donanımın fazla kullanılmasının yanında doğası gereği insan faktörünün de yoğun şekilde var olduğu sağlık sektöründe sağlık çalışanlarımızın bireysel çabası büyüktür. Sağlık hizmetleri bir ekip işidir ve bu ekipte yönetici, hekim, yardımcı sağlık personeli, teknik, idari ve diğer yardımcı hizmetler sınıfından oluşan çok geniş bir yelpazede çalışan mevcuttur. Ekip içerisinde başta verilerin kaydı, sınıflandırılması, muhafazası ve gerektiği zaman ve biçimde tekrar kullanıma sunulmasından sorumlu olan tıbbi sekreterlerin bu ekip içerisindeki önemi büyüktür. Her ne kadar veri ile ilgili hizmetlerden sorumlu olsalar da görev alanları içerisinde tüm koordinasyonu ve düzeni sağlamada da yer almaktadır. Bu bölüm; tıbbi sekreterlik eğitimi alan, bu unvanda görev yapan veya sağlık ekibi içerisinde tıbbi dokümantasyon ile ilgili bilgi edinmek isteyen tüm okuyucularımız için tıbbi dokümantasyon disiplinine yönelik temel kavramlar hakkında bilgi vermek için hazırlanmıştır.

1.2. BİLGİ ÇAĞI

1837 yılında Samuel Morse tarafından telgrafın icadıyla elektrik kullanılarak sağlanan ilk iletişim, geçtiğimiz 30-40 yıllık süre içerisinde entegre devre üretimindeki gelişmelerin sağladığı büyük kolaylıklar sayesinde son derece hızlı ve geniş çaplı boyutlara ulaşmıştır. İletişim sisteminde yaşanan bu gelişmeler beraberinde bilgi çağını getirmiştir (M. Ünal, 2012). Dünya, yaklaşık 250 yıllık endüstri çağı sonrasında yeni bir çağa geçmiştir. Bu çağ, temelinde endüstri ve tarım çağlarının birçok özelliğinden farklılaşmış ve hayata çok pratik uygulama ve çözümler getiren elektronik bir çağdır.

¹ Öğr. Gör, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Mehmet Tanrıkulu Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı, Bolu
buket.oguzalramazanoglu@ibu.edu.tr

mamlayıp sağlık kurumunun ayrılışı işlemleri dâhil kayıt işlemi devam eder. Bazı hasta kayıtlarında taburculuk sürecine ilişkin özel ayrıntılara da yer verilmektedir. Hasta kaydı geleneksel olarak kâğıda sayılı sistemle tutulur ancak günümüzde birçok sağlık verisi artık elektronik olarak da kayıt altına alınmaktadır (Durmaz, 2018).

1.10. SONUÇ

Bu bölümde tıbbi dokümantasyon disiplininin tüm yönleriyle incelemeye yönelik olarak hazırlanan kitabımızda alana özgü temel kavramlar hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır. Tıbbi dokümantasyon alanı ile ilgili adımları, süreçleri ve işleyişi anlamak adına başlıca temel kavramlar hakkında bilgi sahibi olunması gerekmektedir. Tıbbi dokümantasyon alanı ile ilgili temel kavramlar ve özellikler hakkında bilgi sahibi olmak bu alanda görev yapan veya yapacak kişiler için, ayrıca sağlık hizmetleri sunucuları için de bir farkındalık sağlayacaktır. Bu temel kavramlar hakkında bilgi sahibi olmanın sağlık hizmetleri işleyişini daha iyi anlamayı sağlayacağı ve olası sorun veya çözüm önerilerinde sağlık çalışanlarına ve sağlık çalışanı adaylarına farklı bir bakış açısı sağlayacağı düşünülmektedir.

YAZAR HAKKINDA

1991 Eskişehir doğumlu olan Buket OĞUZ ALRAMAZANOĞLU, Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık İdaresi Bölümünde lisans eğitimini aldıktan sonra, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimini tamamlayarak Bilim Uzmanı olmuştur. Lisans eğitimi sonrası ilk olarak bir özel hastanede mesleğine başlamış olup sonrasında 6 yıl bir kamu hastanesinde sağlık yöneticiliği yapmıştır. Halen Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sağlık Yönetimi Anabilim Dalında Doktora eğitimini sürdüren yazar Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Mehmet Tanrikulu Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programında Öğretim Görevlisi olarak görev yapmaktadır. Çalışma alanları arasında Sağlık Yönetimi, Sağlıkta Kalite ve Akreditasyon yer alan OĞUZ ALRAMAZANOĞLU evli ve iki çocuk annesidir.

KAYNAKLAR

- Acikders. (2020). *Bibliyografik Kaynaklar*. https://Acikders.Tuba.Gov.Tr/Pluginfile.php/4372/Mod_resource/Content/1/Genel%20Kapsaml%C4%B1%20Bibliyografik%20Kaynaklar.Pdf. Erişim Tarihi: 01.08.2022
- Barkowski, P. (1984) “*Records Management and the Walking Archivist*”, a Modern Archives Readers: Basic Readings on Archival Theory and Practice./ed. Maygene F. Daniels and Timothy Walch. (Washington: National Archives and Records Service), 38-45
- Davenport, T.H. & Prusak, L. (2001). *İş Dünyasında Bilgi Yönetimi: Kuruluşlar Elleriindeki Bilgiyi Nasıl Yönetirler*. (Çev. Günhan Günay). İstanbul: Rota Yayınları.
- Demirağ Çakıcı, E., & Yılmaz, K. G. (2021). Uluslararası Pazarlarda Hedef Pazar Seçimi Üzerine

- Bir Araştırma. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 4(9), 833–849. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.801>
- Durmuş, H. (2018). Tıbbi Dokümantasyon. İçinde: *Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını* (pp. 4–22).
- Kazan, H. (2016). *Bilimsel Araştırma Teknikleri*. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
- Külcü, Ö. (2010). Belge Yönetiminde Yeni Fırsatlar: Dijitalleştirme ve İçerik Yönetimi Uygulamaları. *Bilgi Dünyası*, 11(2), 290–331.
- Kumar, V. (2000). *International Marketing Research*. New Jersey: Prentice Hall.
- Kurtuldu, A. (2018). Tıbbi Dokümantasyon. İçinde: *İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Yayını* (pp. 1–23). İstanbul Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
- Laudon, K.C. & Laudon, J.P. (1998). *Management Information Systems*, 5th Edition. New Jersey: Prantice Hall
- Limon, S. (2019). Hastanelerdeki Tıbbi Dokümanların Geleneksel Ortamdan Elektronik Ortama Dönüşümü. *Isparta University of Applied Sciences Applied Journal of Social Sciences and Fine Arts (JASSFA)*, 1(1), 30–39.
- Meder, M. (2001). Bilgi Toplumu ve Toplumsal Değişim. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(15), 72–81.
- Odabaş, H. (2005). Belge Yönetimi ve Türkiye’de Belge Yönetimi Gereksinimi. *Bilgi Dünyası*, 6(1), 36–57.
- Onat, H. (2015). *Bilgi, Bilim ve Bilimsel Yöntem*.
- Özbabalık, D. (2012). Tıbbi Dokümantasyon. İçinde: *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını*, Eskişehir, No: 1466
- Özdemirci, F. (2001). Belge Üretimi ve Kurumsal Bilgi Yönetimi. 21. *Yüzyıla Girerken Enformasyon Olgusu Sempozyumu: Bildiriler*, Nisan, 179–186.
- Özdemirci, F., & Aydın, C. (2007). Kurumsal Bilgi Kaynakları ve Bilgi Yönetimi. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(2), 164–185.
- Özenç Uçak, N. (2010). Bilgi: Çok Yüzlü bir Kavram. *Türk Kütüphaneciliği*, 24(4), 705–722.
- Potter, P.A. & Perry, A.G. (1995). “*Nursing and The Contemporary Health Care System*”, Basic Nursing Theory and Practice, 3.rd ed., Mosby-Year Book.
- Rigby, M. (2004). Protecting the Patient by Promoting End-User Competence in Health Informatics Systems-Moves towards a Generic Health Computer User “Driving Licence”. *International Journal of Medical Informatics*, 73, 151-156.
- Saglikteknoloji.com. (2020). *Electronic Health Record (EHR), Elektronik Sağlık Kaydı (ESK) Nedir?* [https://www.saglikteknoloji.com/electronic-health-record-ehr-elektronik-saglik-kaydi-esk-nedir/#:~:Text=Elektronik%20sa%C4%9Fl%C4%B1k%20kayd%C4%B1%20\(ESK\)%20olarak,Sa%C4%9Fl%C4%B1k%20bilgilerinin%20takip%20edildi%C4%9Fi%20bir](https://www.saglikteknoloji.com/electronic-health-record-ehr-elektronik-saglik-kaydi-esk-nedir/#:~:Text=Elektronik%20sa%C4%9Fl%C4%B1k%20kayd%C4%B1%20(ESK)%20olarak,Sa%C4%9Fl%C4%B1k%20bilgilerinin%20takip%20edildi%C4%9Fi%20bir.). Erişim Tarihi: 14.07.2022
- Selvi, Ö. (2012). Bilgi Toplumu, Bilgi Yönetimi ve Halkla İlişkiler. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 1(3), 191–214.
- Sheaff, R. & Peel, V. (1995). *Managing Health Service Information Systems an Introduction*. Philadelphia, Open University Press.
- Sparrow, J. (1998). *Knowledge in Organizations: Access to Thinking at Work*. London: Sage Publication.
- Tahirov, A. (2008). *Türkiye ve Azerbaycan’daki Küçük ve Orta Boy İşletmelerde Bilgi Yönetimi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- Ted Library. (2022). *TED Ankara Koleji - Bilgi Okuryazarlığı*. https://library.tedankara.k12.tr/bilgiokuryazarligi/Bilgi_kaynaklar.html. Erişim Tarihi: 07.07.2022

- Ünal, M. (2012). Bilgi Çağında Değişim ve Liderlik. *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 32(1), 297–310.
- Ünal, Y. (2009). Bilgi Toplumunun Tarihçesi. *Tarih Okulu*, 5, 123–144.
- Vikipedi. (2018). *Sanat Bilgisi*. https://tr.wikipedia.org/wiki/Sanat_bilgisi. Erişim Tarihi: 05.08.2022
- Vikipedi. (2022a). *Bilgi*. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Bilgi>. Erişim Tarihi: 25.07.2022
- Vikipedi. (2022b). *Katalog*. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Katalog>. Erişim Tarihi: 10.07.2022
- Walsh, L. S. (1994). *International Marketing*. (3.Edition), Glasgow: Pitman Publishing.
- Yılmaz, M. (2009). Enformasyon ve Bilgi Kavramları Bağlamında Enformasyon Yönetimi ve Bilgi Yönetimi. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 49(1), 95–118. https://doi.org/10.1501/dtcfder_0000001205